

คำแนะนำและคู่มือ

การจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

การขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช

การรับรองพันธุ์พืช

กองคุ้มครองพันธุ์พืช

กรมวิชาการเกษตร

www.doa.go.th/pvp/main.asp

คำนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงขึ้นอยู่กับภาคเกษตรเป็นพื้นฐาน พันธุ์พืชเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญ เพราะการใช้พันธุ์พืชที่ดีจะส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ดังนั้น จึงได้มีการพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 เพื่อส่งเสริมให้มีการคิดค้น ปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติ 2 ฉบับนี้มีความแตกต่างกันโดยการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืชและรับรองพันธุ์พืช ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 เป็นการแจ้งข้อมูลลักษณะพันธุ์พืชที่ปลูกให้สาธารณชนทราบ และรับรองลักษณะดีเด่นทางการเกษตร ส่วนการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 นั้น เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งการทรงสิทธิ์ในพันธุ์พืชใหม่

คำแนะนำและคู่มือสำหรับผู้ยื่นคำขอเล่มนี้ รวบรวมเนื้อหาสาระสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ การขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช และการรับรองพันธุ์พืช เพื่อให้ผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ศึกษา ทำความเข้าใจถึงขั้นตอนต่างๆ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้เป็นอย่างมาก

กองคุ้มครองพันธุ์พืช

พ.ศ. 2549

คำนำ	
นิยาม - ความหมาย	1
ความเป็นมา	2
การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่	3
1. ชนิดพืชที่จะขอรับการคุ้มครอง	3
2. คุณสมบัติของพันธุ์พืชที่จะขอรับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่	3
3. การยื่นขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่	4
3.1 การตั้งชื่อพันธุ์พืชใหม่	4
3.2 ขั้นตอนการจดทะเบียน	5
4. สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับการจดทะเบียน	10
4.1 สิทธิคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่	10
4.2 การแสดงเครื่องหมายของพันธุ์พืชใหม่	10
4.3 ระยะเวลาในการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่	11
4.4 ข้อยกเว้นสิทธิ	11
4.5 ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย	11
4.6 การให้ผู้อื่นใช้สิทธิแทน	12
การขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช และการรับรองพันธุ์พืช	13
1. การขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช	13
1.1 ขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน	13
1.2 เอกสารหลักฐานประกอบคำขอขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช	14
1.3 แผนผังขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน	15

ห้องสมุด กรมวิชาการเกษตร
 วันที่รับ.....
 วันที่ลงทะเบียน.....
 เลขทะเบียน.....
 เลขเรียกหนังสือ.....
 .....
 .....

สถานที่ติดต่อ

ฝ่ายคุ้มครองพันธุ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

50 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0-2940-7214

โทรสาร : 0-2579-0548, 0-2561-4665

	หน้า
2. การรับรองพันธุ์พืช	16
2.1 ขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง	16
2.2 เอกสารหลักฐานประกอบคำขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง	17
2.3 แผนผังขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง	17
ภาคผนวก	19
- คำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ คพ.1, คพ.1/1, คพ.1/2 และ คพ.1/3 (ข้าว)	20
- คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 (ร.พ.1)	26
- คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรองตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 (ร.พ.3)	28

■ พันธุ์พืชใหม่ คืออะไร

พันธุ์พืชใหม่ คือ พันธุ์พืชที่ได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ภายใต้บังคับประกอบที่พันธุ์พืชนั้นยังไม่มี การนำ ส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด ทั้งในและนอกราชอาณาจักร โดยนักปรับปรุงพันธุ์พืช หรือด้วยความยินยอมของ นักปรับปรุงพันธุ์พืชเกินกว่าหนึ่งปีก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน และมีความแตกต่าง จากพันธุ์อื่นที่ปรากฏอยู่ในวันที่ขอจดทะเบียน โดยความแตกต่างนั้นเกี่ยวข้องกับ ลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก การบริโภค เกษษกรรม การผลิตหรือ การแปรรูป และให้หมายความรวมถึงมีความแตกต่างจากพันธุ์พืชอื่นดังต่อไปนี้ด้วย พันธุ์พืชที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครองไว้แล้ว ไม่ว่าจะในหรือนอกราช- อาณาจักร ก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

- พันธุ์พืชที่มีการยื่นขอจดทะเบียนในราชอาณาจักรไว้แล้ว และจะได้รับ การจดทะเบียนในเวลาต่อไป

■ พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน คืออะไร

พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน คือ พันธุ์พืชที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรออกหนังสือ รับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และแก้ไขเพิ่มเติม สำหรับพันธุ์พืชที่จะนำมาขึ้นทะเบียนได้ เช่น พันธุ์พืชพื้นเมืองดั้งเดิม และพันธุ์พืชปลูก เป็นต้น

■ พันธุ์พืชรับรอง คืออะไร

พันธุ์พืชรับรอง คือ พันธุ์พืชที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรออกหนังสือรับรอง เป็นพันธุ์พืชรับรอง ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งต้องเป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนที่มีลักษณะดีเด่นทางด้านวงการเกษตรที่ผ่านการ ตรวจสอบและรับรองโดยกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร

- กุมภาพันธ์ 2518 - พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 มีผลบังคับใช้
- เพื่อคุ้มครองเกษตรกรให้ใช้พันธุ์พืชที่ดี
- เมษายน 2535 - แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535
- มีการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช และการรับรองพันธุ์พืช
- พฤศจิกายน 2542 - พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้
- ให้สิทธิคุ้มครองพันธุ์พืช โดยมีการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ การจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น และการคุ้มครองการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า
- ธันวาคม 2547 - แก้ไขปรับปรุงการขึ้นทะเบียนและรับรองพันธุ์พืช

“การจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ เพื่อการทรงสิทธิ์ในพันธุ์พืชใหม่ ส่วนการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืชเป็นการแจ้งข้อมูลลักษณะพันธุ์พืชกับลูกให้สาธารณชนทราบ และการรับรองพันธุ์พืชเป็นการรับรองลักษณะดีเด่นทางการเกษตร”

1. ชนิดพืชที่จะขอรับการคุ้มครอง

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ผู้ประสงค์ที่จะขอรับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่เฉพาะชนิดพืชที่รัฐมนตรีประกาศเป็นพันธุ์พืชใหม่ที่จะได้รับการคุ้มครองเท่านั้น คือ ข้าว อ้อย มะม่วง กล้วยไม้สกุลหวาย หนุ่ยแฝง ใฝ่เขียน หยวก มะเขือเทศ พริก แดงกวา แดงโม มะระ ผักบุงจีน ผักคะน้า ผักกาดขวางตุง ถั่วฝักยาว ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ทุเรียน ลิ้นจี่ ลำไย มะละกอ มันสำปะหลัง ไม้ดอกสกุลขมิ้น เงาะ มะนาวไทย มะขาม บัว กล้วยไม้สกุลแวนด้า น้อยหน่า ส้มเขียวหวาน ยูคาลิปตัส และไม้ดอกสกุลหน้าวัว (ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2549)

2. คุณสมบัติของพันธุ์พืชที่จะขอรับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

คุณสมบัติ	รายละเอียด
มีความใหม่ (Commercial Novelty)	เป็นพันธุ์พืชที่ไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด ทั้งในหรือนอกราชอาณาจักร โดยนักปรับปรุงพันธุ์ หรือด้วยความยินยอมของนักปรับปรุงพันธุ์เกินกว่าหนึ่งปีก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน และมีความแตกต่างจากพันธุ์อื่นที่ปรากฏอยู่ในวันยื่นขอจดทะเบียน โดยความแตกต่างนั้นเกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก การบริโภค เกษษตรกรรม การผลิต หรือการแปรรูป และให้หมายความรวมถึงมีความแตกต่างจากพันธุ์พืชดังต่อไปนี้ 1) พันธุ์พืชที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครองไว้แล้ว ไม่ว่าจะในหรือนอกราชอาณาจักร ก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน 2) พันธุ์พืชที่มีการยื่นขอจดทะเบียนในราชอาณาจักรไว้แล้วและได้รับการจดทะเบียนในเวลาต่อมา

คุณสมบัติ	รายละเอียด
มีความแตกต่างจากพันธุ์อื่นอย่างเด่นชัด (Distinctness)	มีลักษณะประจำพันธุ์แตกต่างจากพันธุ์อื่นอย่างเด่นชัดทางลักษณะทางพันธุศาสตร์ สรีรวิทยา หรือมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเป็นผลเนื่องจากการแสดงออกของสภาพทางพันธุกรรมที่แตกต่างจากพันธุ์อื่น
มีความสม่ำเสมอ (Uniformity)	มีความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์ทางด้านลักษณะทางพันธุศาสตร์ สรีรวิทยาหรือคุณสมบัติอื่นที่เป็นผลเนื่องจากการแสดงออกของสภาพทางพันธุกรรมที่จำเพาะต่อพันธุ์ที่ขึ้น
มีความคงตัว (Stability)	มีความคงตัวของลักษณะประจำพันธุ์ที่สามารถแสดงลักษณะประจำพันธุ์ได้ในทุกครั้งของการผลิตพันธุ์ขยายพันธุ์ที่ขึ้น เมื่อขยายพันธุ์ด้วยวิธีทั่วไปสำหรับพันธุ์นั้น

3. การยื่นขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

3.1 การตั้งชื่อพันธุ์พืชใหม่

ชื่อพันธุ์พืช หมายถึง ชื่อพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้ผู้ขอตั้งชื่อเป็นภาษาไทย หากมีชื่อเป็นภาษาอื่นให้ใช้อักษรไทย และชื่อพันธุ์พืชจะต้องไม่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นหรือคล้ายกับพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย พระปรมาภิไธยย่อหรือพระนามาภิไธยย่อ หรือนามพระราชวงศ์
- 2) ไม่สุภาพ หรือขัดขวางต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- 3) สื่อความหมายไปทางเกินความจริงหรือโอ้อวด
- 4) เป็นหรือคล้าย ชื่อสามัญ ชื่อชนิด หรือชื่อสกุลของพืช
- 5) เป็นหรือคล้ายชื่อพันธุ์พืชอื่นในวงศ์เดียวกันที่มีอยู่แพร่หลายทั่วไป

6) เป็นคำสมาส หรือคำสนธิ ของชื่อพันธุ์พืชในวงศ์เดียวกัน ที่ไม่ใช่พ่อแม่พันธุ์ของพันธุ์ที่ขึ้น

- 7) เป็นอักษรย่อ
- 8) มีค่านำหน้า เช่น ศาสตราจารย์ หม่อม พลเอก นาย
- 9) มีความยาวเกิน 10 พยางค์
- 10) อาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิด

หมายเหตุ ไม่ใช่บังคับแก่กรณีที่มีการตั้งชื่อเพื่อเป็นเกียรติแก่บุคคลหรือเนื่องในวาระพิเศษต่างๆ ในกรณีดังกล่าว ให้ผู้ขอพิจารณาตั้งชื่อได้ตามความเหมาะสม โดยให้อยู่ในความเห็นชอบของอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

3.2 ขั้นตอนการจดทะเบียน

ขั้นตอนที่ 1 ยื่นคำขอจดทะเบียน

ผู้ประสงค์จะได้รับการจดทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครองเป็นพันธุ์พืชใหม่ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้วยตนเอง ตามแบบที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรกำหนด (คพ.1 คพ.1/1 คพ.1/2 และ คพ.1/3) และแนบเอกสารหลักฐานต่างๆ พร้อมค่าธรรมเนียมคำขอ ฉบับละ 100 บาท

เอกสารหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

รายการ	บุคคลธรรมดา	นิติบุคคล
1) คำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ (คพ.1) พร้อม - เอกสารแนบ 1 รายชื่อนักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วม (คพ.1/1) - เอกสารแนบ 2 ที่มา ประวัติและกรรมวิธีปรับปรุงพันธุ์ (คพ.1/2) - เอกสารแนบ 3 ลักษณะสำคัญของพันธุ์พืชใหม่ (คพ.1/3) ³	✓ * ✓ ✓	✓ ¹ * ² ✓ ✓
2) ข้อมูลและภาพถ่าย (เพิ่มเติม)	✓	✓
3) หลักฐานแสดงสิทธิผู้ขอ (สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน)	✓	
4) หนังสือรับรองนิติบุคคล (และหลักฐานผู้มีอำนาจลงนาม)		✓
5) หนังสือมอบอำนาจ และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้รับมอบอำนาจ		
6) เอกสารประกอบ กรณียื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้นอกราชอาณาจักร	*	*
7) หนังสือรับรองการประเมินผลกระทบต่อความปลอดภัยทางชีวภาพ กรณีเป็นพันธุ์พืชที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรม	*	*
8) ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์กรณีเป็นพันธุ์พืชได้มาจากการใช้พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่าในการปรับปรุงพันธุ์	*	*
9) การส่งมอบส่วนขยายพันธุ์พืช เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์ ⁴	✓	✓

1 เครื่องหมาย ✓ หมายถึง เอกสารที่จะต้องส่งมอบในทุกกรณี

2 เครื่องหมาย * หมายถึง เอกสารที่ต้องส่งมอบเฉพาะกรณี

3 เอกสารแนบ 3 (คพ.1/3) เป็นไปตามชนิดพืชที่ยื่นขอจดทะเบียน

4 การส่งมอบส่วนขยายพันธุ์กระทำหลังยื่นคำขอ โดยส่งมอบในช่วงเวลาก่อนปลูกทดสอบตามที่คณะกรรมการตรวจสอบภาคสนามกำหนด

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคำขอ

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอแล้ว จะตรวจสอบคำขอในประเด็นความใหม่และตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ว่า ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ โดยพิจารณาคำขอตามรายการต่างๆ ข้างต้น

หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานต่างๆ แล้วเห็นว่าไม่ถูกต้อง พนักงานเจ้าหน้าที่จะเสนออธิบดีเพื่อพิจารณายกคำขอ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืช

หลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอแล้ว หากเห็นว่าถูกต้อง จะพิจารณาข้อมูลเพื่อหาพันธุ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงที่จะใช้ปลูกเปรียบเทียบและกำหนดแผนการปลูกทดสอบ เพื่อจะตรวจสอบพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนว่า มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ โดยผู้ยื่นขอจะต้องส่งมอบส่วนขยายพันธุ์ที่จะปลูกตรวจสอบให้พนักงานเจ้าหน้าที่ และจะต้องปลูกทดสอบพันธุ์พืชใหม่นั้น เปรียบเทียบกับพันธุ์ใกล้เคียงตามที่กำหนด ณ แปลงทดลองของผู้ขอจดทะเบียนหรือแปลงทดลองของกรมวิชาการเกษตร หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีประกาศกำหนดก็ได้ เพื่อตรวจสอบว่า

- มีความแตกต่างจากพันธุ์อื่นอย่างเด่นชัด
- มีความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์
- มีความคงตัวของลักษณะประจำพันธุ์

โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแล การเก็บบันทึกลักษณะจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ กรมวิชาการเกษตรจะแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบภาคสนาม ทำหน้าที่วางแผนการปลูกและประเมินผลการปลูกทดสอบดังกล่าวด้วย

ขั้นตอนที่ 4 ประกาศโฆษณาเพื่อให้คัดค้าน

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอและตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชเป็นที่เรียบร้อยแล้วเห็นว่าถูกต้อง พนักงานเจ้าหน้าที่จะเสนออธิบดีกรมวิชาการเกษตรเพื่อพิจารณาสั่งประกาศโฆษณาภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานในการประกาศโฆษณาคำขอนั้นให้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอทั่วประเทศ และเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร ซึ่งผู้ขอจดทะเบียนจะต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ค่าขอละ 500 บาท

หากผู้ใดเห็นว่าตนเองมีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ดีกว่าผู้ขอจดทะเบียน หรือเห็นว่าคำขอจดทะเบียนไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น ไม่ใช่พันธุ์ใหม่ ผู้ขอไม่ใช่ นักปรับปรุงพันธุ์ เหล่านี้เป็นต้น ผู้นั้นมีสิทธิคัดค้านได้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ยื่นคำคัดค้านภายใน 90 วันนับแต่วันเริ่มประกาศโฆษณา
- 2) ผู้ยื่นคำขอยื่นคำโต้แย้งภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับสำเนา คำคัดค้าน
- 3) อธิบดีพิจารณาภายใน 60 วัน นับแต่วันได้รับคำคัดค้านหรือคำโต้แย้ง
- 4) หลังจากอธิบดีวินิจฉัยให้ยกคำขอ ผู้ยื่นคำขอสามารถอุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง คำสั่งของอธิบดี
- 5) หากไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ สามารถฟ้องศาลได้ ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

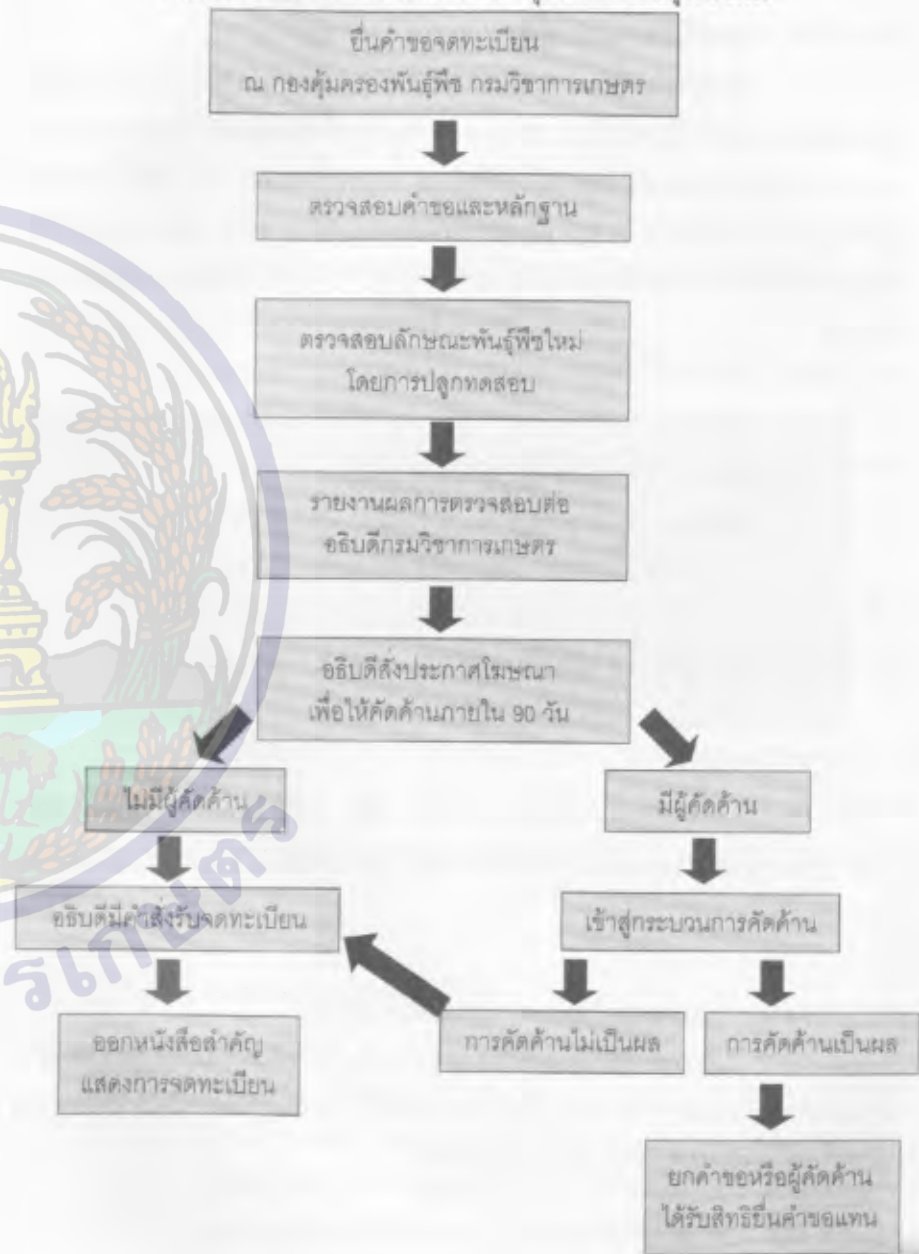
ขั้นตอนที่ 5 วินิจฉัย

หากไม่มีการคัดค้านหรือมีการคัดค้านแต่ศาลได้วินิจฉัยเป็นที่ยุติแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะรายงานผลการตรวจสอบต่ออธิบดี เมื่ออธิบดีพิจารณา รายงานผลการตรวจสอบการปลูกทดสอบภาคสนามจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และ พิจารณากระบวนการขอจดทะเบียนโดยตลอดแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุขัดข้องในการรับ จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ อธิบดีจะพิจารณาลงรับจดทะเบียน

ขั้นตอนที่ 6 ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

เมื่ออธิบดีสั่งรับจดทะเบียนแล้ว ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนต้องมาชำระ ค่าธรรมเนียมการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ฉบับละ 500 บาท ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อผู้ยื่นคำขอชำระค่าธรรมเนียมแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะจดทะเบียนและออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน พันธุ์พืชใหม่ภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม เมื่อได้จดทะเบียน พันธุ์พืชใหม่แล้ว อธิบดีจะประกาศชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการจดทะเบียนใน ราชกิจจานุเบกษา

แผนผังขั้นตอนการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

4. สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับการจดทะเบียน

4.1 สิทธิคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

เมื่อผู้ขอได้รับการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามกฎหมายถือได้ว่าเป็นผู้ทรงสิทธิอันเป็นสิทธิแต่ผู้เดียว (Exclusive Right) ที่จะแสวงหาผลประโยชน์บางประการจากส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งสิทธินี้จะหมายถึง สิทธิที่ห้ามมิให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องชดใช้ค่าเสียหาย หรือกระทำโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มีสิทธิแสวงหาประโยชน์ในเรื่องต่อไปนี้

- 1) การผลิตส่วนขยายพันธุ์ เช่น เมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์ หรือต้นพันธุ์ เป็นต้น
- 2) ขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด ซึ่งส่วนขยายพันธุ์
- 3) นำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งออกราชอาณาจักรซึ่งส่วนขยายพันธุ์
- 4) หรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งส่วนขยายพันธุ์

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นี้ ตามกฎหมายผู้ทรงสิทธิสามารถอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่แทนตน หรือจะโอนสิทธิให้กับบุคคลอื่นก็ได้

4.2 การแสดงเครื่องหมายของพันธุ์พืชใหม่

ในการขายหรือจำหน่ายส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ผู้ทรงสิทธิจะต้องแสดงเครื่องหมายให้ปรากฏที่ส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อของส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่

4.3 ระยะเวลาในการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

- 12 ปี สำหรับพืชที่ให้ผลผลิตหลังปลูกไม่เกินสองปี เช่น ข้าว อ้อย
- 17 ปี สำหรับพืชที่ให้ผลผลิตหลังปลูกเกินสองปี เช่น ทุเรียน มะม่วง
- 27 ปี สำหรับพืชที่ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้และให้ผลผลิตหลังปลูกเกินสองปี เช่น ยูคาลิปตัส

4.4 ข้อยกเว้นสิทธิ

สิทธิบางประการของผู้ทรงสิทธิที่ต้องยกเว้นโดยเฉพาะเป็นข้อยกเว้นให้เกษตรกร (Farmer's Exemption) ข้อยกเว้นสิทธิ ได้แก่

- การกระทำโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์ เช่น ขายเป็นผลผลิต
- การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือวิจัยเพื่อปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืช
- การกระทำโดยสุจริตหรือไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า
- เกษตรกรสามารถเพาะปลูกจากส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองผลิต (แต่อาจไม่เกินสามเท่าของปริมาณที่ได้มา ในกรณีที่รัฐมนตรีประกาศให้เป็นพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ให้เกษตรกร)

รวมทั้งการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว ซึ่งส่วนขยายพันธุ์ที่ถูกนำออกจำหน่ายโดยผู้ทรงสิทธิหรือด้วยความยินยอมของผู้ทรงสิทธิ

4.5 ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

ค่าธรรมเนียม

- ค่าขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ฉบับละ 100 บาท
- ค่าคัดค้านการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ฉบับละ 100 บาท
- หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ฉบับละ 500 บาท
- ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ฉบับละ 1,000 บาท

- ค่าจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิและโอนสิทธิ ตามหนังสือสำคัญ รวมทั้งใบแทนหนังสือสำคัญ ฉบับละ 500 บาท

ค่าใช้จ่าย

- การประกาศโฆษณาค่าจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ค่าขอละ 500 บาท
- การปลูกตรวจสอบพันธุ์พืชที่จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ เป็นจำนวน เท่าที่จ่ายจริง

4.6 การให้ผู้อื่นใช้สิทธิแทน

เมื่อพันกำหนดสามปีนับแต่วันจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ บุคคลอื่นสามารถยื่นคำขอใช้สิทธิแทนต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตรได้ ถ้าปรากฏว่า ในขณะที่ยื่นคำขอดังกล่าว ไม่มีการขายส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ หรือมีการขายส่วนขยายพันธุ์ดังกล่าวในปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนภายในราชอาณาจักร หรือขายในราคาสูงเกินควร เว้นแต่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่จะพิสูจน์ได้ว่า การนั้นเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่ตนไม่สามารถควบคุมได้ หรือพันธุ์พืชใหม่นั้นเป็นสายพันธุ์สำหรับใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ผสม ซึ่งมีกรรมสิทธิ์เมล็ดพันธุ์ผสมในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนภายในราชอาณาจักรและขายในราคาที่ไม่สูงเกินควร

อธิบดีกรมวิชาการเกษตรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช มีอำนาจอนุญาตให้มีการใช้สิทธิแทนได้ โดยให้ผู้ขอใช้สิทธิแทนจ่ายค่าตอบแทนตามสมควรแก่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

การขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช และการรับรองพันธุ์พืช

สืบเนื่องจากเกษตรกรเพาะปลูกพืชพรรณที่หลากหลาย ทั้งพันธุ์พืชที่นิยมปลูกเฉพาะแหล่งหรือปลูกแพร่หลายทั่วไป ปัจจุบันยังไม่มีระบบการบันทึกและรวบรวมประวัติความเป็นมา สิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดความสับสนในเรื่องของลักษณะพันธุ์และชื่อพันธุ์พืชที่แท้จริง ประกอบกับยังมีนักปรับปรุงพันธุ์พืชบางส่วนทั้งจากภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเกษตรกรที่อาศัยภูมิปัญญาดั้งเดิมปรับปรุงพันธุ์พืชขึ้นมาใหม่เพื่อแก้ปัญหาการผลิตบางประการ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังนิยมดำเนินการปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ แล้วเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ เพื่อให้ใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย โดยไม่สงวนสิทธิเฉพาะของตน ในประเด็นเหล่านี้กฎหมายเกี่ยวกับพันธุ์พืชได้เปิดช่องให้มีระบบการแจ้งข้อมูลพันธุ์พืช โดยเฉพาะพันธุ์พืชที่ใช้ปลูก เรียกว่า การขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช หากมีลักษณะดีเด่นทางด้านเกษตรก็ให้มีระบบการรับรองที่เรียกว่า การรับรองพันธุ์พืช เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างทั่วถึง

1. การขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช

ผู้ใดประสงค์ที่จะขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร ตลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โดยกรมวิชาการเกษตรจะขึ้นทะเบียนให้กับพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป ได้แก่ พันธุ์พืชพื้นเมืองดั้งเดิมและพันธุ์พืชปลูก (ทั้งนี้ พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปจะรวมถึงพันธุ์พืชที่ปรับปรุงขึ้นมาใหม่แต่ไม่ได้จดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ด้วย)

1.1 ขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

- 1) ยื่นคำขอตามแบบ ร.พ. 1 ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร โดยแบบคำขอมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้
  - ชนิดพืช ชื่อพันธุ์หรือสายพันธุ์
  - แหล่งที่มาและประวัติของพันธุ์หรือสายพันธุ์
  - ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์ตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

2) พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอและข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์พืช

3) ประกาศที่กรมวิชาการเกษตรและเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร มีกำหนด 30 วัน

4) กรณีมีผู้ทักท้วง ให้ทำความเข้าใจกับผู้ทักท้วง หากไม่มีเหตุขัดข้อง อธิบดีกรมวิชาการเกษตรออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

กรณีที่ไม่มีผู้ทักท้วง หรือมีผู้ทักท้วงแต่ทำความเข้าใจกันได้ อธิบดีกรมวิชาการเกษตรออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

1.2 เอกสารหลักฐานประกอบคำขอขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช

รายการ	บุคคลธรรมดา	นิติบุคคล
1) คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน (ร.พ.1)	✓	✓
2) แจ็งแหล่งที่มาและประวัติของพันธุ์	✓	✓
3) แจ็งลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด	✓	✓
4) หลักฐานส่วนบุคคล (สำเนาบัตรประชาชน)	✓	✓
5) หนังสือรับรองนิติบุคคลและหนังสือมอบอำนาจ		✓

1.3 แผนผังขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

2. การรับรองพันธุ์พืช

ผู้ใดประสงค์ที่จะขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โดยกรมวิชาการเกษตรจะออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรองให้กับพันธุ์พืชที่ผ่านการขึ้นทะเบียนแล้ว และมีลักษณะดีเด่นทางด้าน การเกษตร ที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองโดยกรมวิชาการเกษตร

2.1 ขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง

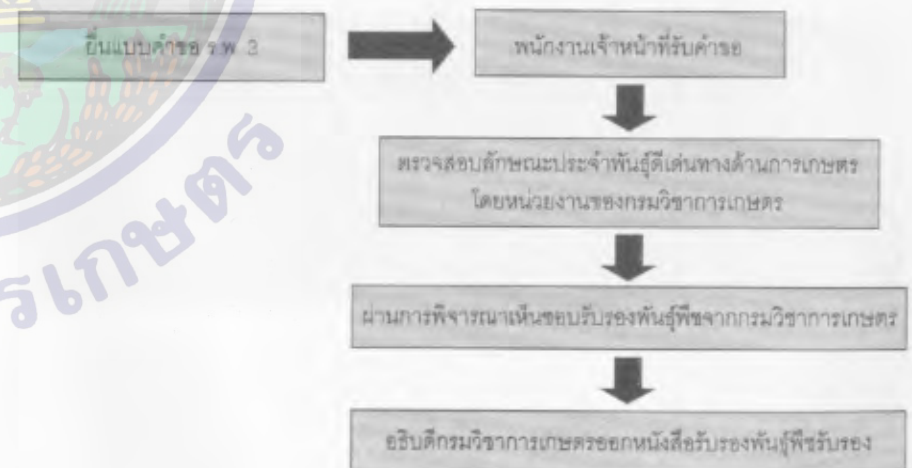
- 1) ยื่นคำขอตามแบบ ร.พ.3 ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร โดยแบบคำขอมีเอกสารประกอบและรายละเอียด ดังนี้
  - สำเนาหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน
  - ชนิดพืช ชื่อพันธุ์หรือสายพันธุ์
  - ลักษณะประจำพันธุ์ดีเด่นทางด้าน การเกษตร
- 2) พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานเพื่อให้มีการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์ดีเด่นทางด้าน การเกษตร โดยหน่วยงานของกรมวิชาการเกษตร
- 3) ผ่านการพิจารณาเห็นชอบรับรองพันธุ์พืชจากกรมวิชาการเกษตร
- 4) อธิบดีกรมวิชาการเกษตรพิจารณาผลการตรวจสอบ หากไม่มีเหตุขัดข้อง อธิบดีออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง ร.พ.4

5) โดยคณะกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช ซึ่งผ่านการกลั่นกรองจาก คณะอนุกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตรก่อน

2.2 เอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง

รายการ	บุคคลธรรมดา	นิติบุคคล
1) คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง (ร.พ.3)	✓	✓
2) สำเนาหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน	✓	✓
3) หลักฐานผ่านการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์ดีเด่นทางด้าน การเกษตรโดยหน่วยงานของกรมวิชาการเกษตร	✓	✓
4) หลักฐานผ่านการพิจารณาเห็นชอบรับรองพันธุ์พืชจากกรมวิชาการเกษตร	✓	✓
5) หลักฐานส่วนบุคคล (สำเนาบัตรประชาชน)	✓	-
6) หนังสือรับรองนิติบุคคลและหนังสือมอบอำนาจ	-	✓

2.3 แผนผังขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง

“การขึ้นทะเบียนและรับรองพันธุ์พืช มิได้รับรอง
ความเป็นเจ้าของ แต่เป็นการรับรองคุณค่าและ
การใช้ประโยชน์ (Value for Cultivation and Use)
ซึ่งเป็นลักษณะดีเด่นทางด้านเกษตร โดยเฉพาะ
บางลักษณะที่ให้ตรงพิสูจน์”

VS

“การจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ เป็นการคุ้มครอง
สิทธิของนักปรับปรุงพันธุ์พืช (Plant Breeder's
Rights)”

ภาคผนวก

 คำขอ จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอลงฉบับนี้ มีความประสงค์จะจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ดังรายละเอียดพร้อมหลักฐานแนบ ต่อไปนี้	สำหรับเจ้าหน้าที่	
	วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ
	วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
	วันจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	เลขที่จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่		

- ชื่อพืชที่ขอคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่.....
- ชื่อพันธุ์.....
- ชื่อวิทยาศาสตร์.....
- ข้าพเจ้า.....
ที่อยู่.....
.....
ของจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ในนามของ
(ให้ทำเครื่องหมาย ภายใน หน้าข้อความที่สั่งการ)
 บุคคล.....
 ในฐานะ นักปรับปรุงพันธุ์พืช (ถ้ามีมากกว่า 1 คน ดูเอกสารแนบ 1)
 นายจ้าง/ผู้ว่าจ้าง
 นิติบุคคล/หน่วยงาน.....
 ในฐานะ นักปรับปรุงพันธุ์พืช นายจ้าง/ผู้ว่าจ้าง หน่วยงานของรัฐ
 (รายชื่อนักปรับปรุงพันธุ์พืชในฐานะลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีสิทธิได้รับบำนาญ
 พิเศษตามมาตรา 16 ดูเอกสารแนบ 1)
- นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วม ที่ยังไม่ยอมรับจดทะเบียน หรือคิดค่าไม่ได้ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา 15

ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	สังกัด
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

 (ถ้ามีมากกว่า 1 คน ดูเอกสารแนบ 1)

- กรณีที่ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไว้ในกรรมาชอาณาจักรแล้ว
(กฎกระทรวงสถานการณ์ภาพคำขอ เช่น อยู่ระหว่างการตรวจสอบ ผ่านการจดทะเบียน ในห้องสถานการณ์คำขอ)

วันที่ยื่นคำขอ	ประเทศ	ไร่ชื่อพันธุ์ที่ยื่นคำขอ	สถานภาพคำขอ

- ผู้ขอจดทะเบียนขอสิทธิให้ถือว่าได้ยื่นคำขอจดทะเบียนในต่างประเทศเป็นครั้งแรก โดย
 ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ขอนับเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้
 (ในกรณีที่ไม่อาจระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบ)
- กรณีพันธุ์พืชใหม่ได้จากการคัดต่อสารพันธุกรรม มีสถานภาพการประเมินผลกระทบด้านความปลอดภัย
 ต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือสวัสดิภาพของประชาชน ดังนี้
 ยังไม่มีการประเมิน
 อยู่ระหว่างประเมิน
 ผ่านการประเมินแล้ว

หน่วยงานที่ประเมินและออกหนังสือรับรอง

.....

.....

.....

- ข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ ในกรณีที่มีการใช้พันธุ์พืชในการปรับปรุงพันธุ์ เพื่อใช้ประโยชน์ทาง
 การค้า (ตามเอกสารประกอบ)
 พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป
 พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น
 พันธุ์พืชป่า
- คำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ฉบับนี้ ประกอบด้วย
 แบบพิมพ์คำขอ 3 หน้า (คท.1)
 เอกสารแนบ 1 (คท.1/1) ซึ่งประกอบด้วย รายชื่อนักปรับปรุงพันธุ์พืชที่ร่วมขอจดทะเบียน
 พันธุ์พืชใหม่ในฐานะนักปรับปรุงพันธุ์ร่วม/รายชื่อนักปรับปรุงพันธุ์พืชในฐานะลูกจ้าง ผู้รับจ้าง
 หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษตามมาตรา 16/รายชื่อนักปรับปรุงพันธุ์พืช
 ร่วมที่ยังไม่ยอมรับจดทะเบียน หรือคิดค่าไม่ได้ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา 15

ที่มา ประวัติ และกรรมวิธีปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่

1. แหล่งที่มา..... พ.ศ.....
2. วิธีการได้มา การผสมพันธุ์ การกลายพันธุ์
 อื่นๆ
3. ชื่อพันธุ์แม่..... ชื่อพันธุ์พ่อ.....
4. สารพันธุกรรมที่ใช้ปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์ (กรณีพันธุ์พืชใหม่ ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรม)
.....
5. วิธีการปรับปรุงพันธุ์ หรือพัฒนาพันธุ์และผู้ดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนโดยละเอียด
.....
.....
.....
.....
.....

6. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. ข้อมูลอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

รายละเอียดลักษณะสำคัญของพันธุ์พืชใหม่

(ให้คำเครื่องหมาย ✓ ภายใน ( ) หน้าข้อความที่ต้องการในทุกลักษณะ)

ลักษณะ	ตัวเลข
ระยะแตกกอเต็มที่	
1. การมีขนบนลำใบ	
( ) เกือบ/ไม่มีขน	1
( ) มีบ้าง	2
( ) มีขนมาก	3
2. รูปร่างของลำใบ	
( ) แหลม	1
( ) มี 2 บอค	2
( ) โคนแหลมหรือโค้ง	3
3. สีของลำใบ	
( ) เขียว	1
( ) เขียวเข้มม่วง	2
( ) ม่วงอ่อน	3
( ) ม่วง	4
( )	X
ระยะออกดอก	
4. ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้น.....(มม.)	
( ) ใหญ่ (≥ 9 มม.)	1
( ) ปานกลาง (6-8 มม.)	2
( ) เล็ก (≤ 5 มม.)	3
5. ทรงกอ (อยู่ระยะออกทรง)	
( ) กอตั้ง	1
( ) กอเบะ	3
( ) กอแผ่	5
( ) กอแผ่มาก	7
( ) แผ่เป็นแวนอน	9

คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน
ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

เลขที่..... ที่.....

วันที่..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า..... อายุ..... ปี สัญชาติ.....

บัตรประจำตัวประชาชน/ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เลขที่..... ออกให้ ณ.....

อยู่บ้านเลขที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ในนามของ..... (ชื่อผู้ขอหนังสือรับรอง หรือมีติดบุคคล)

โดยมี..... เป็นผู้ดำเนินการ

สถานที่ทำการตั้งอยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ต.รอก/ชอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

มีความประสงค์จะขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ทั้งนี้ได้แนบรายละเอียดตามหลักฐานต่างๆ ดังนี้

1. ชนิดพืช.....
2. ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์.....
3. แหล่งที่มาและประวัติของพันธุ์.....
4. ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์.....
5. อื่นๆ.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความในคำขอ และเอกสารที่ส่งพร้อมคำขอนี้เป็นของข้าพเจ้า และ
ข้อความที่ระบุในเอกสารเป็นความจริง ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนดทุกประการ

(ลงชื่อ)..... ผู้ขอหนังสือรับรอง

หมายเหตุ :- 1. ถ้าช่องใบคำขอไม่พอให้เขียนในใบแนบ

ลักษณะประจำพันธุ์ของพืช
ที่ต้องแจ้งในการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช

1. ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

1.1 ชนิด.....

1.2 ประเภท.....

1.3 ราก/บัว.....

1.4 ต้น.....

1.5 ใบ.....

1.6 ดอก/ช่อดอก.....

1.7 ผล/ฝัก.....

1.8 เมล็ด.....

2. ลักษณะอื่นๆ.....

3. ลักษณะเด่นพิเศษ.....

คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรอง
ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

เลขที่..... ที่.....
วันที่..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า..... อายุ..... ปี สัญชาติ.....
บัตรประจำตัวประชาชน/ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เลขที่..... ออกให้ ณ.....
อยู่บ้านเลขที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
ในนามของ..... (ชื่อผู้ขอหนังสือรับรอง หรือนิติบุคคล)
โดยมี..... เป็นผู้ดำเนินการ
สถานที่ทำการตั้งอยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

มีความประสงค์จะขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชชนิด..... เพาะ พืชไม้ได้แบบรายละเอียดตามหลักฐานต่างๆ ดังนี้

1. ส่วนทงหนังสือรับรองพันธุ์พืช.....
2. ตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ หรือส่วนของพืชที่ต้องการพิสูจน์ความดีเด่น.....
3. ชนิดพืช.....
4. ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์.....
5. ลักษณะประจำพันธุ์ที่ดีเด่นทางด้านการเกษตร.....
6. อื่นๆ.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ตัวอย่างเมล็ดพันธุ์หรือส่วนของพืช ข้อความในคำขอ และเอกสารที่ส่งพร้อมคำขอนี้เป็นของข้าพเจ้า และข้อความที่ระบุในเอกสารเป็นความจริง ข้าพเจ้ารับรองว่าจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมวิชาการเกษตรกำหนดทุกประการ และข้าพเจ้าขอยืนยันว่าจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้ทั้งสิ้น ตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนดขึ้น

(ลงชื่อ)..... ผู้ขอหนังสือรับรอง

หมายเหตุ :- 1. "เมล็ดพันธุ์" หมายความว่า เมล็ด หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพืชที่ไร้เพาะปลูกพืชหรือใช้ทำพันธุ์ เช่น ต้น คอ หม้อ เหวง กิ่ง แขนง ศา ราก หัว ดอก หรือ ผล
2. ถ้าช่องในคำขอไม่พอให้เขียนในใบแนบ

กรมวิชาการเกษตร